20.6.2022

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

HE 77/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta ja arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Euroopan komissio tulee antamaan väliaikaisesti voimassa olevan päätöksen Venäjän Ukrainaan tekemää hyökkäystä pakeneville henkilöille maksutta luovutettavien tai heidän käyttöönsä maksutta asetettavien tavaroiden tuonnille myönnettävästä vapautuksesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta. Komission päätösluonnoksen mukaan tuontitulleista ja arvonlisäverosta olisi vapautettu valtiollisten toimijoiden, kuten valtion elinten, julkisyhteisöjen ja muiden julkisoikeudellisten laitosten taikka jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten hyväksymien hyväntekeväisyys- tai avustusjärjestöjen toimesta tai puolesta maahantuodut tavarat Venäjän Ukrainaan tekemää hyökkäystä pakeneville.

Kun komissio on myöntänyt jäsenvaltioille luvan soveltaa vapautusta tavaroihin, jotka on maahantuotu katastrofin uhrien hyväksi, jäsenvaltiot voivat arvonlisäverodirektiivin 101 a artiklan mukaisesti ottaa käyttöön nollaverokannan samoin edellytyksin kyseisten tavaroiden yhteisöhankinnoille ja luovutuksille ja tällaisiin tavaroihin liittyvien palvelujen suorituksille, mukaan lukien vuokrauspalvelut.

Hallituksen esityksen tavoitteena on tukea Ukrainan pakolaisille annettavaa materiaalista humanitaarista apua sekä varmistaa lahjoitettavaksi tarkoitettujen hyödykkeiden hankintaneutraalisuus. Lakimuutoksella vapautettaisiin verosta komission päätöksen kattamia tuonteja vastaavat kotimaiset myynnit yleishyödyllisille yhteisöille sekä uskonnollisille yhdyskunnille sekä yhteisöhankinnat, jotta Venäjän Ukrainaan tekemää hyökkäystä pakenevia varten tarvittavien tavaroiden eri hankintatavat olisivat yhdenvertaisessa asemassa. Lisäksi tällaisiin tavaroihin liittyvät palvelut olisivat verovapaita.

Komission lopullisen päätöksen perusteella tehtävät muutokset 1. lakiehdotukseen

Hallituksen esitys HE 77/2022 vp laadittiin komission päätösluonnoksen pohjalta. Komission annettua lopullisen päätöksensä, olisi tarpeen tarkistaa, että lakiehdotus vastaa komission päätöstä. Lakiehdotuksen 1. mukaiseen 38 f §:n 1 momentin 1 kohtaan tulisi täydentää komission päätöksen tunnus.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Lakiehdotus 2. tarpeellisuus

Osa esityksen muutoksista kohdistuu arvonlisäverolain kohtiin, joita on muutettu väliaikaisesti 30.6.2022 asti voimassa olevalla muutoslailla 150/2022. Koska lakimuutos oli tarkoitettu tulemaan voimaan ennen kuin muutoslain 150/2022 voimassaolo päättyy, esitetyt muutokset kohdistettiin sekä arvonlisäverolain pysyvästi voimassa olevaan sanamuotoon että väliaikaisesti voimassa olevaan sanamuotoon. Arvonlisäverolain lisäksi ehdotettiin siten muutettavaksi myös muutoslakia 150/2022. Lait oli tarkoitettu tulemaan voimaan osin mahdollisimman pian ja osin 1.7.2022. Säännöksiä sovellettaisiin taannehtivasti 24.2.2022 alkaen ja 31.12.2022 asti.

Komissio ei ole vielä antanut lopullista päätöstä Venäjän Ukrainaan tekemää hyökkäystä pakenevien henkilöiden hyväksi maahantuotujen tavaroiden vapauttamisesta tuontitulleista ja arvonlisäverosta. Tästä johtuen tavoite lakimuutosten voimaantulosta ennen 30.6.2022 ei todennäköisesti toteutuisi. Jos lakimuutosten voimaantulo tapahtuu vasta 30.6.2022 jälkeisenä ajankohtana, muutoslain 150/2021 voimassaolo on tuolloin jo päättynyt. Tällöin lakiehdotuksessa 2. esitettyjen muutosten tekeminen muutoslakiin 150/2022 ei ole enää tarpeen esitetyn nollaverokannan käyttöön ottamiseksi.

Valtiovarainministeriö ehdottaa edellä esitetyn perusteella kunnioittavasti, että esitetty lakiehdotus 2. (Laki arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta) poistettaisiin kokonaisuudessaan, jos lain voimaantulo tapahtuu 30.6.2022 jälkeisenä ajankohtana.

Terhi Järvikare
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Pauliina Pitkänen
Erityisasiantuntija